HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șaptea)

27 aprilie 2023 *

„Trimitere preliminară – Fiscalitate – Taxa pe valoarea adăugată (TVA) – Directiva 2006/112/CE – Operațiuni impozabile – Articolul 2 alineatul (1) litera (a) – Noțiunea de «livrare de bunuri cu titlu oneros» – Articolul 9 alineatul (1) – Activitate economică – Articolul 14 alineatul (1) și alineatul (2) litera (a) – Livrare de bunuri – Consum ilicit de electricitate – Principiul neutralității TVA-ului – Facturarea către consumator a unei compensații care include prețul electricității consumate – Reglementare regională a unui stat membru – Persoană impozabilă – Entitate *sui generis* mandatată de municipalități – Noțiunea de «organism de drept public» – Directiva 2006/112/CE – Articolul 13 alineatul (1) al treilea paragraf și anexa I – Supunere la TVA în principiu a distribuției de energie electrică – Noțiunea de «caracter neglijabil al activității»”

În cauza C-677/21,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de vredegerecht te Antwerpen (Tribunalul de Pace din Antwerpen, Belgia), prin decizia din 8 noiembrie 2021, primită de Curte la 11 noiembrie 2021, în procedura

Fluvius Antwerpen

împotriva

MX,

CURTEA (Camera a șaptea),

compusă din doamna M. L. Arastey Sahún, președintă de cameră, și domnii N. Wahl (raportor) și J. Passer, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Fluvius Antwerpen, de C. Docclo, avocate, și T. Chellingsworth, D. Devroe și B. Gevers, advocaten;

* Limba de procedură: neerlandeza.

– pentru guvernul belgian, de P. Cottin, J.-C. Halleux și C. Pochet, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de J. Jokubauskaitė și W. Roels, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 12 ianuarie 2023,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (JO 2006, L 347, p. 1, Ediție specială, 09/vol. 3, p. 7), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/162/UE a Consiliului din 22 decembrie 2009 (JO 2010, L 10, p. 14) (denumită în continuare „Directiva 2006/112”), coroborat cu articolul 14 alineatele (1) și (2) din această directivă, precum și a articolului 9 alineatul (1) și a articolului 13 alineatul (1) din directiva menționată.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Fluvius Antwerpen (denumit în continuare „Fluvius”), un operator al unei rețele de distribuție de energie electrică, pe de o parte, și MX, un consumator de energie electrică, pe de altă parte, în legătură cu plata unei facturi referitoare la un consum ilicit de energie electrică.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Articolul 2 din Directiva 2006/112 prevede:

„(1) Următoarele operațiuni sunt supuse [taxei pe valoarea adăugată (TVA)]:

(a) livrarea de bunuri efectuată cu titlu oneros pe teritoriul unui stat membru de către o persoană impozabilă care acționează ca atare;

[…]”

4 Articolul 9 alineatul (1) din această directivă prevede:

„«Persoană impozabilă» înseamnă orice persoană care, în mod independent, desfășoară în orice loc orice activitate economică, indiferent de scopul sau rezultatele activității respective.

Orice activitate a producătorilor, comercianților sau persoanelor care prestează servicii, inclusiv activitățile miniere și agricole și activitățile prestate în cadrul profesiunilor liberale, este considerată «activitate economică». Exploatarea bunurilor corporale sau necorporale în scopul obținerii de venituri cu caracter de continuitate este de asemenea considerată activitate economică.”

5 Potrivit articolului 13 alineatul (1) din directiva menționată:

„Statele, autoritățile regionale și locale și alte organisme de drept public nu sunt considerate persoane impozabile pentru activitățile sau operațiunile în care se angajează ca autorități publice, chiar și atunci când colectează taxe, redevențe, contribuții sau plăți în legătură cu activitățile sau operațiunile respective.

[…]

În orice caz, organismele de drept public sunt considerate persoane impozabile în ceea ce privește activitățile prevăzute în anexa I, cu condiția ca activitățile respective să nu fie efectuate la o scară neglijabilă.”

6 Articolul 14 din aceeași directivă are următorul cuprins:

„(1) «Livrare de bunuri» înseamnă transferul dreptului de a dispune de bunuri corporale în calitate de proprietar.

(2) Pe lângă operațiunea prevăzută la alineatul (1), fiecare dintre următoarele operațiuni este considerată livrare de bunuri:

(a) transferul, printr-un ordin emis de o autoritate publică sau în numele unei autorități publice sau în condițiile prevăzute de lege, al dreptului de proprietate asupra unui bun cu plata unei compensații;

[…]”

7 Articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2006/112 prevede:

„Electricitatea, gazul, căldura, agentul frigorific și altele de aceeași natură sunt considerate bunuri corporale.”

8 Anexa I la această directivă, intitulată „Lista activităților prevăzute la articolul 13 alineatul (1) al treilea paragraf”, cuprinde un punct 2 care vizează „furnizarea de apă, gaz, electricitate și de energie termică”.

Dreptul belgian

Codul privind TVA-ul

9 Articolul 6 primul și al treilea paragraf din wet tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde (Legea privind introducerea taxei pe valoarea adăugată) din 3 iulie 1969 (*Belgisch Staatsblad*, 17 iulie 1969, p. 7046), în versiunea sa aplicabilă situației de fapt din cauza principală (denumit în continuare „Codul privind TVA-ul”), prevede:

„Statul, comunitățile și regiunile statului belgian, provinciile, aglomerațiile urbane, comunele și instituțiile publice nu sunt considerate persoane impozabile pentru activitățile sau operațiunile în care se angajează ca autorități publice, nici atunci când colectează taxe, redevențe, contribuții sau plăți în legătură cu activitățile sau operațiunile respective.

[…]

În orice caz, ele sunt considerate persoane impozabile [în scopuri de TVA] în ceea ce privește activitățile sau operațiunile următoare, cu condiția ca activitățile sau operațiunile respective să nu fie efectuate la o scară neglijabilă:

[…]

2° furnizarea și distribuția de apă, gaz, electricitate și de energie termică;

[…]”

10 Articolul 9 primul și al doilea paragraf din Codul privind TVA-ul are următorul cuprins:

„În sensul [Codului privind TVA-ul], prin bunuri se înțelege bunurile corporale.

Sunt considerate bunuri corporale:

1° electricitatea, gazul, încălzirea și răcirea;

[…]”

11 Articolul 10 alineatele 1 și 2 din Codul privind TVA-ul are următorul cuprins:

„1. Livrarea unui bun înseamnă transferul dreptului de a dispune de bunuri corporale în calitate de proprietar.

Este vorba în special despre punerea bunurilor la dispoziția dobânditorului sau a cesionarului în executarea unui contract translativ de proprietate sau a unuia declarativ.

2. De asemenea, este considerat livrare de bunuri:

a) transferul, printr-un ordin emis de o autoritate publică sau în numele unei autorități publice sau în temeiul unei legi, al unui decret, al unei ordonanțe, al unei decizii sau al unui regulament al dreptului de proprietate asupra unui bun cu plată unei compensații; unei legi;

[…]”

Decretul privind energia

12 Adoptat de guvernul flamand, decreet houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid (Decretul privind dispozițiile generale în materie de […] politică a energiei) din 8 mai 2009 (*Belgisch Staatsblad*, 7 iulie 2009, p. 46192), astfel cum a fost modificat prin decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude (Decretul de modificare a Decretului privind energia din 8 mai 2009, în ceea ce privește prevenirea, detectarea, constatarea și sancționarea fraudei în domeniul energiei) din 24 februarie 2017 (*Belgisch Staatsblad*, 22 martie 2017, p. 38694) (denumit în continuare „Decretul privind energia”), cuprinde articolul 1.1.3, care prevede:

„[…]

40°/1 fraudă cu energie: orice acțiune ilicită a oricărei persoane, atât activă, cât și pasivă, care este însoțită de obținerea unui avantaj ilicit. Sunt considerate fraudă în domeniul energiei:

a) efectuarea de operațiuni în rețeaua de distribuție sau în rețeaua de transport local de energie electrică fără a fi autorizat în acest sens;

b) manipularea racordării sau a instalației de măsurare;

c) nerespectarea obligațiilor de declarare care decurg din aplicarea prezentului decret, a deciziilor de punere în aplicare a acestuia, a regulamentului de racordare, a contractului de racordare sau a regulamentului tehnic;

[…]”

13 Potrivit articolului 4.1.1 din Decretul privind energia, Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (Autoritatea de Reglementare a Pieței Electricității și Gazelor Naturale, denumită în continuare „VREG”), care este o agenție autonomă externă de drept public, desemnează, pentru o zonă delimitată geografic, o persoană juridică însărcinată cu gestionarea rețelei de distribuție a energiei electrice sau a gazelor naturale în această zonă.

14 Articolul 5.1.2 din Decretul privind energia prevede:

„[…]

Cheltuielile efectuate de operatorul de rețea pentru a combate frauda în domeniul energiei prevăzută la articolul 1.1.3, 40°/1, a), b), c), d) și g), cheltuielile aferente întreruperii […], regularizării racordării sau a instalației de măsurare, noii racordări, costurile legate de un avantaj obținut în mod ilicit și dobânzile sunt suportate de utilizatorul rețelei în cauză.

[…]”

Decizia privind energia

15 Besluit van de Vlaamse Regering houdende algemene bepalingen over het energiebeleid (Decizia guvernului flamand privind dispozițiile generale în materie de […] politică a energiei) din 19 noiembrie 2010 (*Belgisch Staatsblad*, 8 decembrie 2010, p. 74551), astfel cum a fost modificată prin besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude (Decizia guvernului flamand de modificare a Deciziei privind energia din 19 noiembrie 2010, în ceea ce privește prevenirea, detectarea, constatarea și sancționarea fraudei privind energia din 26 ianuarie 2018) (*Belgisch Staatsblad*, 30 martie 2018, p. 31178) (denumită în continuare „Decizia privind energia”), cuprinde un articol 4.1.2, care are următorul cuprins:

„§ 1. Avantajul obținut în mod ilicit prevăzut la articolele 5.1.2 și 5.1.3 din [Decretul privind energia] se calculează, după caz, ca fiind produsul unuia sau mai multora dintre următoarele elemente:

1° un preț forfetar;

2° un volum estimat de consum, de injecție sau de producție;

3° durata fraudei privind energia.

Calculul menționat la paragraful 1 este întotdeauna indexat pe baza indicelui prețurilor la consum. În acest scop, se înmulțește avantajul obținut în mod ilicit calculat cu raportul indicelui prețurilor la consum la data de 1 ianuarie a anului în care a fost constatată frauda privind energia și al indicelui prețurilor la consum la data de 1 ianuarie a anului în care a avut loc frauda privind energia.

Avantajul obținut în mod ilicit poate privi una sau mai multe dintre următoarele materii:

1° cheltuielile evitate în caz de utilizare abuzivă a rețelei de distribuție sau a rețelei locale de transport de energie electrică;

2° cheltuielile evitate de utilizare a rețelei de distribuție sau a rețelei locale de transport de energie electrică;

3° cheltuielile evitate de racordare la rețeaua de distribuție sau de modificare a racordării;

4° costurile evitate pentru energia furnizată;

[…]

§ 2. În cazul prevăzut la alineatul 1 paragraful 3 punctele 1°, 2° și 3°, calculul se bazează pe tarifele de racordare la sau de utilizare a rețelei de distribuție sau a rețelei locale de transport de energie electrică, stabilite în conformitate cu metoda tarifară aplicabilă, inclusiv taxele, prelevările și TVA-ul.

Calculul prevăzut la paragraful 1 se bazează pe durata totală a fraudei privind energia, momentul începerii fiind determinat de elemente obiective constatate de administratorul rețelei.

§ 3. În cazul prevăzut la alineatul 1 paragraful 3 punctul 4°, cantitatea de energie furnizată este estimată potrivit metodei de estimare prevăzute de regulamentele tehnice.

[…]

Prețul utilizat la calcularea energiei electrice sau a gazelor naturale consumate ilegal este prețul energiei electrice sau al gazelor naturale în caz de fraudă, astfel cum a fost aprobat de autoritatea de reglementare competentă și stabilit în conformitate cu articolul 20 alineatul 1 din Legea din 29 aprilie 1999 privind organizarea pieței energiei electrice sau în conformitate cu articolul 15/10 alineatul 1 din Legea din 12 aprilie 1965 privind transportul produselor gazoase și al altor produse prin conducte, inclusiv taxele, prelevările și TVA-ul.

[…]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

16 Furnizarea de energie particularilor este, în Regiunea Flamandă (Belgia), reglementată prin Decretul privind energia, el însuși completat și pus în aplicare prin Decizia privind energia.

17 În temeiul articolului 4.1.1 din Decretul privind energia, VREG a desemnat Fluvius ca persoană juridică însărcinată cu administrarea rețelei de distribuție de energie electrică sau de gaze naturale pe teritoriul unui ansamblu de municipalități din această regiune.

18 Fluvius este o structură de cooperare intercomunală creată sub forma unei asociații din care fac parte 38 de municipalități flamande. Aceasta este definită la articolul 2 din statutul său ca fiind o persoană juridică de drept public care are un statut *sui generis*.

19 Fluvius i se încredințează de către unele dintre municipalitățile care sunt membre ale acesteia punerea în aplicare a uneia sau mai multora dintre atribuțiile acestora care țin de unul sau mai multe domenii de activitate, în speță distribuția energiei. Consiliul său de administrație este alcătuit din consilieri și consilieri locali ai municipalităților care sunt membri ai acesteia. În calitate de operator al rețelei de distribuție, aceasta este însărcinată printre altele să transporte energia electrică până la instalațiile individuale și este responsabilă de instalarea, de punerea în funcțiune și de citirea contoarelor.

20 În perioada cuprinsă între 7 mai 2017 și 7 august 2019, MX, o persoană particulară, a consumat în mod ilegal energie electrică.

21 După ce a constatat acest consum ilicit, Fluvius a întocmit, pe baza unei comparații a cifrelor contorului locului acestui consum la începutul și la sfârșitul acestei perioade, o factură care se ridica la 813,41 euro, din care 131,45 euro cu titlu de TVA, această sumă fiind majorată cu dobânzi de întârziere și cu dobânzi judiciare. MX nu a plătit această factură.

22 Prin urmare, la 22 iunie 2021, Fluvius l-a chemat în judecată pe MX pentru plata facturii menționate în fața vredegerecht te Antwerpen (Tribunalul de Pace din Antwerpen, Belgia), instanța de trimitere. Aceasta din urmă l-a obligat pe MX, prin decizia de trimitere, să plătească o compensație Fluvius pentru costul „energiei consumate în mod ilicit”. Cu toate acestea, instanța de trimitere exprimă îndoieli cu privire la exigibilitatea TVA-ului în împrejurări precum cele din cauza cu care este sesizată.

23 În această privință, ea arată că, înainte de 1 mai 2018, niciun text normativ nu trata în mod explicit aspectul dacă TVA-ul putea greva compensația datorată de cel care consuma în mod ilicit energie. De la această dată, dispozițiile coroborate ale articolului 1.1.3 punctul 40° alineatul 1 și ale articolului 5.1.2 din Decretul privind energia, precum și ale articolului 4.1.2 din Decizia privind energia ar fi acoperit această lacună, întrucât faptul de a consuma energie electrică din rețea fără a încheia un contract comercial și fără a declara operatorului rețelei de distribuție ar putea fi considerat un act nelegitim, activ sau pasiv, asociat obținerii unui avantaj în mod ilicit, în sensul articolului 1.1.3 punctul 40° alineatul 1 din Decretul privind energia. În plus, articolul 4.1.2 alineatul 3 din Decizia privind energia ar prevedea modalitățile potrivit cărora este determinată compensația reprezentând avantajul obținut în mod ilicit și că această compensație include taxele, prelevările și TVA-ul.

24 Instanța de trimitere ridică însă problema compatibilității acestor dispoziții cu mai multe articole din Directiva 2006/112.

25 În aceste condiții, vredegerecht te Antwerpen (Tribunalul de Pace din Antwerpen) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 2 alineatul (1) litera (a) coroborat cu articolul 14 alineatul (1) din Directiva [2006/112] trebuie interpretat în sensul că consumul ilicit de energie reprezintă o livrare de bunuri, și anume transferul dreptului de a dispune de bunuri corporale în calitate de proprietar?

2) În cazul unui răspuns negativ, articolul 14 alineatul (2) litera (a) din Directiva [2006/112] trebuie interpretat în sensul că consumul ilicit de energie reprezintă o livrare de bunuri, și anume transferul, printr-un ordin emis de o autoritate publică sau în numele unei autorități publice sau în condițiile prevăzute de lege, al dreptului de proprietate asupra unui bun cu plata unei compensații?

3) Articolul 9 alineatul (1) din Directiva [2006/112] trebuie interpretat în sensul că, dacă Fluvius are dreptul la o compensație pentru energia consumată în mod ilicit, ea poate fi considerată persoană impozabilă deoarece consumul ilicit reprezintă rezultatul unei «activități economice» a [Fluvius], și anume exploatarea unui bun corporal în scopul obținerii de venituri cu caracter de continuitate?

4) Dacă articolul 9 alineatul (1) din Directiva [2006/112] trebuie interpretat în sensul că, în cazul consumului ilicit de energie, este vorba despre o activitate economică, articolul 13 alineatul (1) primul paragraf din Directiva [2006/112] trebuie interpretat în sensul că [Fluvius] este o autoritate publică și, în caz afirmativ, articolul 13 alineatul (1) al treilea paragraf trebuie interpretat în sensul că consumul ilicit de energie este rezultatul unei activități a Fluvius care nu este efectuată la o scară neglijabilă?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima și la a doua întrebare preliminară

26 Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări preliminare, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/112 coroborat cu articolul 14 alineatul (1) sau cu articolul 14 alineatul (2) litera (a) din această directivă trebuie interpretat în sensul că furnizarea de energie electrică de către un operator de rețea de distribuție, chiar dacă este involuntară și este rezultatul demersului ilegal al unui terț, constituie o livrare de bunuri în sensul uneia sau al celeilalte dintre aceste ultime două dispoziții.

27 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/112, referitor la operațiunile impozabile, prevede că sunt supuse TVA-ului printre altele livrările de bunuri efectuate cu titlu oneros pe teritoriul unui stat membru de către o persoană impozabilă care acționează ca atare.

28 În ceea ce privește activitatea în discuție în litigiul principal, și anume furnizarea de energie electrică, chiar dacă este involuntară și este rezultatul demersului ilegal al unui terț, este necesar să se arate de la bun început, pe de o parte, că, potrivit unei jurisprudențe constante, principiul neutralității fiscale se opune, în materie de percepere a TVA-ului, unei diferențieri generalizate între operațiunile ilicite și operațiunile licite (Hotărârea din 10 noiembrie 2011, The Rank Group, C-259/10 și C-260/10, EU:C:2011:719, punctul 45, precum și jurisprudența citată), sistemul TVA-ului vizând grevarea consumatorului final de bunuri sau de servicii (Hotărârea din 1 iulie 2021, Tribunal Económico Administrativo Regional de Galicia, C-521/19, EU:C:2021:527, punctul 31 și jurisprudența citată) atunci când acestea au fost livrate sau furnizate în cadrul unor operațiuni taxabile în temeiul Directivei 2006/112.

29 Pe de altă parte, amintindu-se că articolul 15 alineatul (1) din această directivă consideră energia electrică un bun corporal, trebuie precizat că livrarea unui astfel de bun, în sensul articolului 2 alineatul (1) litera (a) din directiva menționată, trebuie să fie efectuată „cu titlu oneros”, ceea ce implică faptul că există o legătură directă între livrarea de bunuri și o contrapartidă primită în mod real de persoana impozabilă. Se stabilește o asemenea legătură directă atunci când există între autorul livrării bunurilor și beneficiarul său un raport juridic în cadrul căruia are loc un schimb de prestații reciproce, plata primită de autorul acestei operațiuni constituind contravaloarea efectivă a livrării efectuate în favoarea beneficiarului menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 aprilie 2021, Administration de l’Enregistrement, des Domaines et de la TVA, C-846/19, EU:C:2021:277, punctul 36).

30 În speță, legătura directă dintre energia electrică consumată în mod ilicit și suma solicitată în schimb de Fluvius rezultă în mod clar din elementele furnizate de instanța de trimitere, întrucât MX a consumat energia electrică la adresa sa de reședință, iar Fluvius a putut să stabilească cantitatea astfel consumată prin întocmirea unei evidențe a consumului efectuat între 7 mai 2017 și 7 august 2019 prin citirea contorului situat la această adresă. Suma corespunzătoare costului energiei electrice consumate ilicit a fost astfel inclusă în suma solicitată lui MX.

31 Pe de altă parte, criteriul referitor la existența unui raport juridic în cadrul căruia intervin livrarea de bunuri și contrapartida acesteia trebuie interpretat în lumina jurisprudenței amintite la punctul 28 din prezenta hotărâre, luând în considerare ansamblul împrejurărilor fiecărei spețe, astfel încât principiul neutralității fiscale să nu fie încălcat. În acest context, acest criteriu trebuie să aibă o accepțiune largă.

32 În plus, pe de o parte, astfel cum subliniază Fluvius, chiar dacă furnizarea de energie electrică a intervenit în lipsa încheierii unui contract, relațiile dintre consumatorul clandestin și operatorul rețelei de distribuție de energie electrică sunt reglementate de regulamentul de racordare aplicabil faptelor din procedura principală, care definește noțiunea „consum ilicit” și prevede imputarea consumului care rezultă din aceasta de către operatorul rețelei de distribuție persoanei care a efectuat acest consum. Pe de altă parte, astfel cum s-a arătat la punctul 23 din prezenta hotărâre, atât Decretul privind energia, cât și Decizia privind energia reglementează ipoteza consumului energiei electrice fără încheierea unui contract comercial și fără declararea prealabilă către operatorul rețelei de distribuție și determină modalitățile potrivit cărora se stabilește compensația reprezentând avantajul obținut în mod ilicit de acest consumator.

33 Astfel, o livrare de bunuri care prezintă asemenea caracteristici, a căror verificare va reveni instanței de trimitere, corespunde unei livrări de bunuri efectuate cu titlu oneros în sensul articolului 2 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/112.

34 Rămâne să se stabilească dacă o astfel de livrare de bunuri poate fi definită drept transferul dreptului de a dispune de bunuri corporale, în sensul articolului 14 alineatul (1) din această directivă, sau dacă este vorba despre un transfer, printr-un ordin emis de o autoritate publică sau în numele unei autorități publice sau în condițiile prevăzute de lege, al dreptului de proprietate asupra unui bun cu plata unei compensații, conform articolului 14 alineatul (2) litera (a) din directiva menționată.

35 În această privință, trebuie amintit că articolul 14 alineatul (1) din Directiva TVA nu se referă la transferul de proprietate în formele prevăzute de dreptul național aplicabil, ci include orice operațiune de transfer al unui bun corporal de către o parte care abilitează cealaltă parte să

dispună de acesta în fapt ca și cum ar fi proprietarul acestui bun [Hotărârea din 25 februarie 2021, Gmina Wrocław (Conversiunea dreptului de uzufruct), C-604/19, EU:C:2021:132, punctul 52 și jurisprudența citată].

36 Această noțiune are un caracter obiectiv și se aplică independent de scopurile și de rezultatele operațiunilor în cauză (Hotărârea din 15 mai 2019, Vega International Car Transport and Logistic, C-235/18, EU:C:2019:412, punctul 28).

37 În speță, din decizia de trimitere reiese că Fluvius, în perioada cuprinsă între 7 mai 2017 și 7 august 2019, respectiv timp de mai mult de doi ani, a aprovizionat MX cu energie electrică. Prin urmare, acesta a presupus în mod necesar că furniza unui client și, în același timp, MX s-a comportat ca atare față de Fluvius și a acționat „ca și cum ar fi proprietar”, și anume a consumat energia electrică furnizată de Fluvius. Astfel cum a arătat în mod corect guvernul belgian, proprietățile energiei electrice fac ca prelevarea din rețeaua de distribuție să coincidă cu consumul bunului și ca acesta din urmă să coincidă nu numai cu utilizarea acestui bun, ci și cu înstrăinarea sa. Or, aceasta din urmă este atributul final al dreptului de proprietate. O livrare de bunuri efectuată în împrejurări precum cele din cauza principală trebuie, așadar, să fie analizată ca fiind transferul dreptului de a dispune de un bun corporal, în sensul articolului 14 alineatul (1) din Directiva 2006/112.

38 Întrucât din modul de redactare și din economia articolului 14 din această directivă reiese că alineatul (2) al acestui articol constituie, în raport cu definiția generală enunțată la alineatul (1) al acestuia, o *lex specialis*, ale cărei condiții de aplicare prezintă un caracter autonom în raport cu cele ale alineatului (1) menționat [Hotărârea din 25 februarie 2021, Gmina Wrocław (Conversiunea dreptului de uzufruct), C-604/19, EU:C:2021:132, punctul 55, precum și jurisprudența citată], constatarea care figurează la punctul anterior din prezenta hotărâre exclude aplicarea în cauza principală a articolului 14 alineatul (2) litera (a) din directiva menționată.

39 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la prima și la a doua întrebare preliminară că articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/112 coroborat cu articolul 14 alineatul (1) din această directivă trebuie interpretat în sensul că furnizarea de energie electrică de către un operator de rețea de distribuție, chiar dacă este involuntară și este rezultatul demersului ilegal al unui terț, constituie o livrare de bunuri efectuată cu titlu oneros care implică transferul dreptului de a dispune de un bun corporal.

Cu privire la a treia și la a patra întrebare preliminară

40 Prin intermediul celei de a treia și al celei de a patra întrebări preliminare, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 9 alineatul (1) din Directiva 2006/112 trebuie interpretat în sensul că livrarea de energie electrică de către un operator de distribuție, chiar dacă este involuntară și este rezultatul demersului ilegal al unui terț, constituie o activitate economică și, admițând că aceasta este situația, dacă, în primul rând, un operator care desfășoară o astfel de activitate, precum Fluvius, acționează astfel în calitate de autoritate publică în sensul articolului 13 alineatul (1) din această directivă și, în al doilea rând, în cazul unui răspuns afirmativ, această dispoziție trebuie interpretată în sensul că un astfel de consum corespunde unei activități care nu este efectuată la o scară neglijabilă a operatorului menționat.

41 Trebuie subliniat că analiza modului de redactare a articolului 9 alineatul (1) din Directiva 2006/112 conduce, pe de o parte, la punerea în evidență a întinderii domeniului de aplicare al noțiunii de „activitate economică” și, pe de altă parte, la precizarea caracterului obiectiv al acesteia, în sensul că activitatea este considerată ca atare, independent de scopurile sau de rezultatele sale [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 februarie 2021, Gmina Wrocław (Conversiunea dreptului de uzufruct), C-604/19, EU:C:2021:132, punctul 69 și jurisprudența citată].

42 Astfel, o activitate este în general calificată drept economică atunci când prezintă caracter permanent și este efectuată în schimbul unei remunerații încasate de autorul operațiunii (Hotărârea din 15 aprilie 2021, Administration de l'Enregistrement, des Domaines et de la TVA, C-846/19, EU:C:2021:277, punctul 47, precum și jurisprudența citată).

43 În speță, instanța de trimitere nu solicită Curții să se pronunțe cu privire la calificarea activității unui operator care, precum Fluvius, acționează în calitate de operator de rețea de distribuție, activitate care îndeplinește în mod evident criteriile amintite la punctul precedent din prezenta hotărâre, ceea ce este, de altfel, confirmat de însăși redactarea articolului 13 alineatul (1) al treilea paragraf din Directiva 2006/112 coroborat cu anexa I la această directivă, care prevede supunerea de principiu la plata TVA-ului a distribuției de energie electrică, chiar și atunci când aceasta este efectuată de un organism de drept public care acționează în calitate de autoritate publică. Subliniind criteriul voinței operatorului de a obține venituri cu caracter de continuitate, instanța de trimitere atrage atenția Curții asupra caracterului, pe de o parte, nedorit de operator și, pe de altă parte, izolat al consumului ilicit de energie electrică efectuat în speță de MX.

44 Astfel cum rezultă din jurisprudența Curții, pentru a se determina dacă o anumită operațiune se înscrie în cadrul unei activități economice, este necesar să se analizeze ansamblul condițiilor în care aceasta este realizată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 aprilie 2021, Administration de l'Enregistrement, des Domaines et de la TVA, C-846/19, EU:C:2021:277, punctul 48, precum și jurisprudența citată).

45 În această privință, din dosarul aflat la dispoziția Curții reiese, în primul rând, că Fluvius este obligată, în raza teritorială a municipalităților care participă la structura de cooperare intercomunală pe care o constituie, să aprovizioneze orice persoană care nu mai dispune de un contract cu un distribuitor comercial și care s-a semnalat în prealabil față de un organism precum Fluvius. În consecință, rezultă că acesta din urmă poate fi determinat, în măsura în care se dovedește necesar, să exercite în mod direct un rol de furnizor de energie electrică, astfel încât o asemenea activitate nu prezintă un caracter marginal și, în plus, fiind departe de a fi străină de activitatea sa de operator al rețelei de distribuție de energie electrică, nu poate fi disociată de misiunile sale considerate în ansamblul lor.

46 În al doilea rând, atât Regiunea Flamandă, prin articolul 1.1.3, 40°/1 și articolul 5.1.2 din Decretul privind energia, precum și prin articolul 4.1.2 din Decizia privind energia, cât și Fluvius însăși, prin intermediul Regulamentului privind racordarea aplicabil faptelor din cauza principală, au prevăzut ipoteza consumului ilicit de energie, în special de energie electrică, și au reglementat atât consecințele administrative, cât și pe cele pecuniare care rezultă din aceasta, ceea ce exclude ca acest fenomen să fie considerat punctual și izolat, întrucât s-a dovedit suficient de prezent și repetat pentru a justifica o acțiune normativă.

47 În al treilea rând, riscul de pierderi ca urmare a unui furt, în speță riscul de a trebui să suporte pe cheltuiala sa cantitățile de electricitate pierdute ca urmare a consumului ilicit al acesteia de către un terț, constituie un risc comercial tipic al unei activități economice, în speță cea de operator al unei rețele de distribuție de energie electrică.

48 În consecință, este necesar să se considere, sub rezerva unei verificări de către instanța de trimitere a elementelor de fapt menționate mai sus, că articolul 9 alineatul (1) din Directiva 2006/112 trebuie interpretat în sensul că livrarea de energie electrică de către un operator de rețea de distribuție, chiar dacă este involuntară și este rezultatul demersului ilegal al unui terț, constituie o activitate economică a acestui operator în măsura în care reflectă un risc inerent activității sale de operator al unei rețele de distribuție de energie electrică.

49 Chiar dacă se admite, pe de o parte, că Fluvius este un organism de drept public în sensul articolului 13 alineatul (1) din Directiva 2006/112 și, pe de altă parte, că a acționat în calitate de autoritate publică furnizând energie electrică lui MX, această livrare de bunuri ar trebui, în principiu, să fie supusă TVA-ului (a se vedea punctul 43 din prezenta hotărâre), cu excepția cazului în care activitatea Fluvius în această privință poate fi considerată efectuată la scară neglijabilă.

50 Sub rezerva aprecierii care trebuie efectuată de instanța de trimitere, întrucât instanța națională este singura competentă să interpreteze dreptul statului membru în cauză, trebuie arătat că statutul Fluvius îl califică drept persoană juridică de drept public care are un statut *sui generis*, fapt confirmat de guvernul belgian în observațiile sale. În plus, astfel cum s-a arătat la punctul 19 din prezenta hotărâre, în calitate de structură de cooperare intercomunală, Fluvius este administrat de aleși ai municipalităților participante la această cooperare, iar misiunile sale sunt cele, exercitate în comun, ale acestor municipalități. Astfel, având în vedere aceste elemente ale dosarului, în pofida denumirii de „asociație însărcinată cu o misiune” (*Opdrachthoudende vereniging*), un organism precum Fluvius pare să corespundă definiției unui organism de drept public, în sensul articolului 13 alineatul (1) din Directiva 2006/112.

51 Pe de altă parte, obligația Fluvius amintită la punctul 45 din prezenta hotărâre pare să corespundă unei obligații de serviciu public, în măsura în care urmărește să evite ca persoane care nu au un contract comercial cu un furnizor de energie, de exemplu din motive de precaritate economică, să fie private de o aprovizionare cu energie electrică.

52 Prin urmare, este necesar să se stabilească ce pot constitui prestații efectuate la o scară neglijabilă, în sensul articolului 13 alineatul (1) al treilea paragraf din Directiva 2006/112, și dacă furnizarea de energie electrică de către un operator de distribuție de energie, în contextul unui consum ilicit de energie electrică, poate intra sub incidența acestei noțiuni.

53 Prevăzând, la această dispoziție, că activitățile enumerate în anexa I la această directivă, precum distribuția de energie electrică, sunt, în orice caz, cu excepția celui în care sunt efectuate la o scară neglijabilă, supuse TVA-ului, chiar dacă ar fi exercitate de un organism de drept public care acționează în calitate de autoritate publică, legiuitorul Uniunii Europene a încercat să evite apariția anumitor denaturări de concurență (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2009, Comisia/Irlanda, C-554/07, EU:C:2009:464, punctele 72 și 73, precum și jurisprudența citată).

54 Rezultă că noțiunea „caracter neglijabil al activității” constituie o derogare de la regula generală a supunerii la TVA a oricărei activități de natură economică. Prin urmare, această noțiune este de strictă interpretare [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 februarie 2021, Gmina Wrocław (Conversiunea dreptului de uzufruct), C-604/19, EU:C:2021:132, punctul 77 și jurisprudența citată].

55 Prin urmare, această activitate nu este supusă TVA-ului doar dacă se poate considera că activitatea menționată în anexa I la Directiva 2006/112, desfășurată de un organism de drept public care acționează în calitate de autoritate publică, are o amploare minimă, fie în spațiu, fie în timp, și, în consecință, un impact economic atât de scăzut încât denaturările concurenței care pot rezulta din aceasta ar fi, dacă nu nule, cel puțin nesemnificative.

56 Având în vedere considerațiile prezentate la punctele 45 și 46 din prezenta hotărâre, rezultă că nu aceasta este situația livrării de energie electrică efectuate de un operator de rețea de distribuție precum Fluvius, inclusiv în contextul unui consum ilicit de energie electrică, întrucât atât Regiunea Flamandă, cât și Fluvius au fost determinate să definească consecințele administrative și pecuniare ale consumurilor ilicite, ceea ce constituie un indiciu al caracterului lor semnificativ. Prin urmare, o livrare de energie electrică precum cea în discuție în litigiul principal nu se înscrie în cadrul unei activități care prezintă un caracter neglijabil și trebuie, așadar, supusă TVA-ului.

57 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la a treia și la a patra întrebare preliminară că articolul 9 alineatul (1) din Directiva 2006/112 trebuie interpretat în sensul că livrarea de energie electrică de către un operator de rețea de distribuție, chiar dacă este involuntară și este rezultatul demersului ilegal al unui terț, constituie o activitate economică efectuată de acest operator în măsura în care reflectă un risc inerent activității sale de operator al unei rețele de distribuție de energie electrică. Presupunând că această activitate economică este desfășurată de un organism de drept public care acționează în calitate de autoritate publică, o astfel de activitate, menționată în anexa I la această directivă, nu poate fi considerată ca fiind efectuată la scară neglijabilă în sensul articolului 13 alineatul (1) al treilea paragraf din directiva menționată decât dacă are o amploare minimă, fie în spațiu, fie în timp și, în consecință, un impact economic atât de scăzut încât denaturările concurenței care ar putea rezulta din aceasta ar fi, dacă nu nule, cel puțin nesemnificative.

Cu privire la cheltuielile de judecată

58 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șaptea) declară:

1) Articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/162/UE a Consiliului din 22 decembrie 2009, coroborat cu articolul 14 alineatul (1) din această directivă

trebuie interpretat în sensul că

furnizarea de energie electrică de către un operator de rețea de distribuție, chiar dacă este involuntară și este rezultatul demersului ilegal al unui terț, constituie o livrare de bunuri efectuată cu titlu oneros care implică transferul dreptului de a dispune de un bun corporal.

2) Articolul 9 alineatul (1) din Directiva 2006/112, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/162,

trebuie interpretat în sensul că

livrarea de energie electrică de către un operator de rețea de distribuție, chiar dacă este involuntară și este rezultatul demersului ilegal al unui terț, constituie o activitate economică efectuată de acest operator în măsura în care reflectă un risc inerent activității sale de operator al unei rețele de distribuție de energie electrică. Presupunând că această activitate economică este desfășurată de un organism de drept public care acționează în calitate de autoritate publică, o astfel de activitate, menționată în anexa I la această directivă, nu poate fi considerată ca fiind efectuată la scară neglijabilă în sensul articolului 13 alineatul (1) al treilea paragraf din directiva menționată decât dacă are o amploare minimă, fie în spațiu, fie în timp, și, în consecință, un impact economic atât de scăzut încât denaturările concurenței care ar putea rezulta din aceasta ar fi, dacă nu nule, cel puțin nesemnificative.

Semnături